

Eritrea

– framtid og håp

Sterke inntrykk fra et krigsherjet land som nå bygger freden, – og satser på jordbruk, diakonal innsats og brobygging mellom religioner.

Etter 30 års krig mot Etiopia, har de nå fred og frihet. «Vi vant freden» (ikke krigen) sier eritreerne. Det skjedde i mai 1991. Og vi kunne fremdeles fornemme gledesrusen. Og takken. Takken for freden og friheten bar de tilbake til Gud.

Landet bar preg av massiv bombing og ødeleggelser, vold og drap mot befolkningen. Økonomien var elendig, infrastrukturen dårlig og skole- og helsevesen må bygges fra grunnen. Til tross for disse forholdene møtte vi et folk med en livsglede og optimisme som kunne smelte et norsk stenhjerte. Strålende barnøyne, vennlige og omtenk-somme folk overalt. Vi opplevde eritreerne som stolte, høyreiste mennesker som utstrålte en indre styrke.

Menigheten i Geleb vil gjerne bygge ny kirke, men trenger økonomisk støtte til å gjennomføre prosjektet.

TEKST: TORIL STRAND
OG TOR VOLD
FOTO: TOR VOLD

Kirkens Nødhjelp (KN) inviterte prostikontaktene og diakonikonsulenten i Oslo bispedømme på studietur til Eritrea. Prostikontaktene skal støtte menighetene i KN's fasteaksjon, bidra med PR og drive motivasjonsarbeid. 24. januar reiste Reidun Ask (kateket, Høvik), Elisabeth Nilsen, (ungdomsdiakon, Gamle Aker), Toril Strand (soknediakon, Sofienberg), Torbjørn Vidar Tørresen (soknediakon, Furuset), og Tor Vold (diakonikonsulent, Oslo bispedømme), sammen med informasjonskonsulent Tor Sørbye i KN til Eritrea. En intens uke med mange sterke opplevelser lå foran oss. På denne uken besøkte vi byene Asmara og Keren, og de to landsbyene Geleb og Balesa. Vi møtte på vår reise en rekke representanter for kirkene, KN's samarbeidspartnere i Eritrea forøvrig og KN's representant Arild Jakobsen. Disse gav oss et godt innblikk i situasjonen i Eritrea.

Diakonal omsorg

Krigen hadde drept minst en i hver familie – alle var berørte. Men de visste at uten smerte – ingen fred og frihet. Dette gjorde smerten på en måte mer meningsfylt. Krigens ofre, de døde og lemlestedede var heltene. De gjenlevende fighterne (soldatene) var krigens vitner og ca 10.000 var handikappede. Disse var en naturlig del av dagliglivet.

«Men hva med psykiske problemer, angst, mareritt, depresjon, mellommenneskelige problemer», lurte vi på som blekхудet omsorgsarbeidere. Nei, det hadde de svært lite av. Familiebåndene var gode og tette, fellesskapet med naboer og venner fungerte godt og var preget av omsorg, nærhet og ansvar for fellesskapet. Sentrale diakonale begreper jeg har lært om, prøvd å praktisere og formidle til andre, de er levende og gjør sin virkning i Eritrea. Her var det mye å lære!

Norge har en stor plass i eritreernes hjerte. Grunnen til det er blant annet at Norge var tidlig ute med å anerkjenne deres selvstendighet. Dessuten har KN gitt og formidlet mye bistand- og nødhjelp gjennom krigens mange år. KN avvikler nå sitt nødhjelpsarbeid fra Sudan og er i ferd med å starte et gjenoppbygningsarbeid drevet fra det nyetablerte kontoret i Asmara. Over alt ble vi behandlet som venner. Når vi fortalte at vi kom fra Norge var det alltid et spontant svar: «Dere er våre venner». Det var særlig folk vi kom i prat med på gata eller på markedet som sa dette.

Religiøs brolegging

Inntrykkene ble mange og sterke, og spørsmålene våre likeså: «Nå når dere ikke har noen felles ytre fiende er det ikke en fare for at det blir krig mellom grupperinger innen landet». Vi tenkte på tilsvarende forhold i andre land.

I Eritrea er det 9 språkgrupper, ca. 50% er muslimer og ca. 50% kristne (ortodokse, katolikker og evangeliske). Her skulle alt ligge tilrette for nye uroligheter er vår første tanke. Men eritreerne har vist at det motsatte er mulig. De religiøse ledere, både muslimer og kristne, har bevisst valgt å ha omgang med hverandre for å vise sitt folk at de vil leve i fred med hverandre. De besøker hverandre og spiser sammen, de besøker hverandres gudshus, de ber sammen. De kjemper også for å bevare freden.

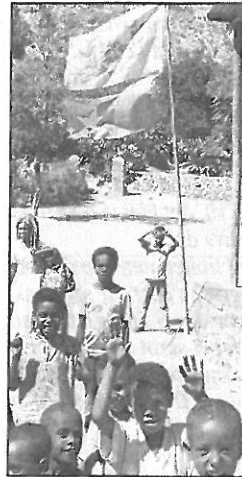
Under krigen ble mange fighter drept, noen kunne ikke bli identifisert. «Den ukjente soldats grav» er kjent også hos oss, men hvem skulle stå for begravelser i Eritrea? Muslimene, de ortodokse, katolikkene eller de evangeliske? De gjennomførte seremoniene på sin måte. Uidentifiserte soldater er blitt gravlagt under felles seremonier, ledere fra alle de religiøse grupperinger var tilstede. Slikt gjør inntrykk.

Vi lar oss imponere av slikt, men skepsisen slipper ikke helt taket. «Er dere ikke bekymret for framtida? For oppbyggingen av landet og folkets ve og vel?» De er nok bekymret, men ikke for de samme ting som oss. De er mest redd for påvirkningen fra den vestlige materialiserte kulturen. At eritreerne som vender hjem fra eksil skal ta med seg andre verdier slik at samfunnet blir preget av materialisme, egoisme, kulde og «seg selv nok». De ønsker å utvikle og gjenoppbygge sitt land og ta vare på sin kultur.

Mange utfordringer

Og utfordringene etter 30 år i krig er mange. Landet er ikke lenger skogkledd slik som for 20 år siden, nå vil de gjerne ha skog igjen. Skog er viktig både for å hindre erosjon, men også for å få

tilbake regnet og da muligheten for å drive jordbruk. De kan ha tre avlinger i året hvis de bare har vann nok. Bygging av dammer er i gang mange steder. Over førti dammer står allerede ferdig og gir grønne «oaser» langs vanningskanalene. Kirkens Nødhjelp er involvert i mange slike damprosjekter. I områdene ovenfor dammene blir det bygget terrasser i landskapet for å hindre erosjonen. I regntida samles jorda opp i terrassene og da kan det plantes trær der.

Eritrea er en ung nasjon, men flagget, øverst, er ca. 20 år gammelt.

I samarbeid med Den Evangeliske Kirke i Eritrea vil KN arbeide for å bygge opp igjen skoler, klinikker og kirker. De driver mange skoler, blant annet en skole for døve i Keren. Denne er gjenoppbygd og blir utvidet. Det var fint å oppleve hvordan de med enkle midler og et entusiastisk personale, klarte å fortsette undervisningen. Ved døveskolen fikk de døve vanlig grunntutdannelse, men også yrkesutdannelse og dermed mulighet til arbeid.

Eritreerne er et arbeidsomt folk som allerede har gjort mye for å gjenoppbygge landet. Gjennom Kirkens Nødhjelps studietur til Eritrea har vi 5 fått en sterk opplevelse av at det nytter å hjelpe og at hjelpen kommer fram.